

Kohēzijas politikas ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda investīciju vadības riski un to mazināšanas pasākumi un izpilde

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
1.	Liels grozījumu skaits nacionāla līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos (politiskās ietekmes risks)	Lai reaģētu uz izmaiņām nozares politikā un atbilstoši nodrošinātu grozījumus plānošanas dokumentos, jaunu kontroles pasākumu ieviešana nav nepieciešama un vidēji augstais risks 2017. gadā pastiprināti tiek uzraudzīti ar jau ieviestajiem pasākumiem:	2017. gada 31. decembris	Statuss: Procesā Ieviesto pasākumu īstenošanā paveiktais:
		1) ES fondu vadošā iestāde rūpīgi izvērtē katru priekšlikumu grozījumu veikšanai, kā arī nepieciešamības gadījumā konsultējas ar EK pārstāvjiem par potenciālajiem grozījumiem plānošanas dokumentos.		1) MK 2017. gada 16. augusta sēdē apstiprināti FM virzītie precizētie grozījumi darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība" (DP grozījumi Nr.2), kas izrietējuši no saskaņošanas procesā saņemtajiem EK apsvērumiem. Minētie grozījumi 2017. gada 29. augustā oficiāli iesniegti atkārtotai saskaņošanai EK.
		2) Kopā ar nozaru ministrijām vienmēr tiek analizēti alternatīvi risinājumi, kas neietver nepieciešamību veikt grozījumus nacionālā līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos.		2) Vienlaikus nozaru ministrijas līdz 2017. gada 1. septembrim ir iesniegušas priekšlikumus DP grozījumiem Nr.3, kas ir apkopoti un tiks attiecīgi izskatīti un virzīti noteiktā kārtībā apstiprināšanai UK, MK un iesniegšanai EK (indikātīvi līdz 2017.gada beigām).

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
2.	Tiek kavēta SAM, to pasākumu un atlases kārtu īstenošanas uzsākšana	<p>Lai noturētu risku esošajā līmenī, SAM un to pasākuma dokumentācijas saskaņošanas procesā turpinās nozaru ministriju un FM solidārās atbildības stiprināšana, kas ietver:</p> <p>a) piedāvāt ministrijām iespēju organizēt kopējas MK noteikumu un pavadošo dokumentu precizēšanas sesijas attiecībā uz FM komentāriem un iebildumiem;</p> <p>b) ministri un valsts sekretāri tiek informēti par visiem ES fondu aktivitāšu ieviešanas MK noteikumu projektiem, kas 2 mēnešus pēc izsludināšanas Valsts sekretāru sanāksmē (turpmāk – VSS) vēl nav iesniegti izskatīšanai MK vai MK komitejas (turpmāk – MKK) sēdē;</p> <p>c) nepieciešamības gadījumā jautājuma risināšanā savlaicīgi iesaistīt ministriju politisko vadību;</p>	2017. gada 31. decembris	<p>Lai konsekventi sekotu līdzi un pēc iespējas uzlabotu un paātrinātu SAM regulējuma izstrādes un attiecīgi ieviešanas progresu, pārskata periodā, izvērtējot nepieciešamību, no FM puses veiktas šādas riskus mazinošas darbības:</p> <p>a) katru mēnesi tiek gatavots informatīvais ziņojums, ar kuru valdībai tiek sniegta operatīva informācija par progresu ES fondu ieviešanā, kā arī tiek identificēti aktuālie problēmjautājumi un nepieciešamības gadījumā piedāvāti riska mazināšanai veicamie pasākumi¹;</p> <p>b) ņemot vērā regulāro MK skatīto informāciju, ministriju politiskā vadība tika regulāri iesaistīta;</p> <p>c) FM, sniedzot pirmreizējo atzinumu par VSS izsludināto MK noteikumu projektu, skaidri norāda kontaktpersonu, ar ko sazināties neskaidru jautājumu gadījumā, kā arī aicina organizēt saskaņošanas sanāksmi, nepieciešamības gadījumā divpusēju sanāksmi, lai operatīvi vienotos par nesaskaņotajiem jautājumiem. Ir notikušas arī vairākas saskaņošanas sanāksmes, piemēram, par degradēto teritoriju revitalizācijas, kultūras mantojuma saglabāšanas,</p>

¹ Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<p>inovāciju grantiem studentiem, mūžizglītības, tehnoloģiju pārneses sistēmas, atbalsta lielo ostu, atbalsta ražošanas telpu un infrastruktūras izveides, valsts ēku energoefektivitātes, daudzīvokļu ēku energoefektivitātes (ESKO) pasākumu īstenošanas MK noteikumu projektiem.</p> <p>Papildus 2017. gada 28. jūlijā atbildīgajām ministrijām nosūtītajās vēstulēs², finanšu ministre ir aicinājusi izvērtēt iespējas paātrināt ES fondu investīciju ieviešanu. Ministrijas līdz 2017. gada 1. septembrim ir pārskatījušas ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda SAM ieviešanas nosacījumus, t.sk. esošās prasības attiecībā uz tehnisko projektu gatavības stadiju un vērtēšanas kritērijiem. Saņemtā informācija liecina, ka iestādes sadarbībā ar finansējuma saņēmējiem regulāri pārskata ieviešanas nosacījumus un veic atbilstošus grozījumus MK noteikumos, ja nepieciešams. Tāpat finanšu ministre ir aicinājusi³ izglītības un zinātnes ministru veikt pasākumus līdzšinējo kavējumu maksimāli efektīvā novēršanā un investīciju progresa veicināšanā kopumā IZM kompetences jomās.</p>

² Plašāka informācija pieejama ikmēneša ziņojumos FM tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

³ Ar 2017.gada 30.augusta vēstuli Nr.21-3-01/6423 "Par kavējumiem darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" specifisko atbalsta mērķu ieviešanas nosacījumu izstrādē un risku zaudēt Eiropas Sociālā fonda snieguma rezervi".

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		d) papildus ministrijas ir aicinātas izmantot MK kārtības rullī paredzētos procesus (organizēt MK noteikumu saskaņošanas sanāksmes, sniegt nesaskaņotos jautājumus izskatīšanai MKK), informēt FM par dokumentu sagatavošanas procesu un sarežģījumiem, ja tādi rodas un, kur tas ir lietderīgi, proaktīvi iesaistīt FM ieilgušo jautājumu saskaņošanā ar citām ministrijām un organizācijām.		d) Skat. informāciju iepriekšējā apakšpunktā.
3.	Izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteiktie pasākumi/ plānošanas dokumentos paredzētie īpašie nosacījumi netiek pildīti	<p>Lai novērstu, ka praksē netiek īstenoti vai daļēji tiek īstenoti pasākumi, kas attiecināmi uz plānošanas dokumentos iestrādātajiem un izpildītajiem <i>ex-ante</i> nosacījumiem, ieviesti efektīvi un samērīgi uzraudzības pasākumi:</p> <p>1) izveidots plānošanas dokumentos ietvertu solījumu un izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteikto pasākumu reģistrs;</p> <p>2) reizi ceturksnī vadošā iestāde veic reģistra izpildes progressa pārbaudi;</p>	2017. gada 31. decembris	<p style="text-align: center;">Statuss: Procesā</p> <p style="text-align: center;">Ieviesto pasākumu īstenošanā paveiktais:</p> <p>1) 2017.gada II ceturksnī ir izveidots plānošanas dokumentos ietvertu solījumu (apņemšanos) un izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteikto pasākumu reģistrs un reizi ceturksnī vadošā iestāde veic reģistra izpildes progressa uzraudzību.</p> <p>2) Plānošanas dokumentos ietvertu apņemšanos un izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteikto pasākumu īstenošanas progress ietverts Stratēģiskajā progressa ziņojumā⁴ par Partnerības līguma Eiropas Savienības investīciju fondu 2014. – 2020. gada plānošanas</p>

⁴ Stratēģiskais progressa ziņojums pieejams UK e-portfelī: <https://komitejas.esfondi.lv/SZ/Forms/AllItems.aspx>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		3) jautājuma stratēģiskā uzraudzība tiek nodrošināta arī ar regulārām nozaru ministriju atskaitēm.		<p>periodam īstenošanu, kas 2017. gada 24. augustā iesniegts EK.</p> <p>3) No 1.punktā minētā reģistrā ietvertos apņemšanos izvērtēšanas secināms, ka IZM nav ar institūcijām saskaņojusi un MK iesniegusi Viedās specializācijas stratēģijas monitoringa ziņojumu (2017)⁵, kas ticis izsludināts VSS š.g. 8. jūnijā (VSS-621; 22., 17.§), prezentēts Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes (turpmāk – LPISP) š.g. 15. jūnija sēdē un šobrīd joprojām atrodas saskaņošanas stadijā (sākotnēji plānotais termiņš - 2017.gada II ceturksnis).</p>
4.	Būtiskas novirzes no maksājumu pieprasījumu iesniegšanas prognozēm vai snieguma ietvarā noteiktajiem rādītājiem	1) Maksājumu un rādītāju mērķu apstiprināšana MK, kā arī regulāru ziņojumu gatavošana par investīciju ieviešanas progresu;	2017. gada 31. decembris	<p>Statuss: Procesā</p> <p>Ieviesto pasākumu īstenošanā paveiktais:</p> <p>1) Vadošā iestāde turpina uzraudzīt MK 2017. gada 14. marta sēdes (prot. Nr. 12) 43. § 2. punktā minētos investīciju ieviešanas plānus 2017. gadam⁶. Ministre atkārtoti jūlijā ir aicinājusi katru projekta iesniedzēju, kura projektu kavējumi ir ar kopējo negatīvo ietekmi virs 1 milj. <i>euro</i>, veikt pasākumus un novērst turpmākus kavējumus, iespējami intensificējot investīciju ieviešanu. Vadošā iestāde sadarbībā ar sadarbības iestādi un atbildīgajām iestādēm (nozaru ministrijas) veic</p>

⁵ MK 15.09.2015. sēdes protokola Nr. 47 35. § Informatīvais ziņojums “Viedās specializācijas stratēģijas monitoringa sistēma” 2.punkts uzdod par pienākumu IZM sadarbībā ar EM nodrošināt RIS3 monitoringa īstenošanu, tostarp RIS3 progresa ziņojumu izstrādi un ietekmes vērtēšanu, un nepieciešamo tematisko pētījumu pasūtīšanu. Informatīvajā ziņojumā ietvertais analītisko ziņojuma sagatavošanas laika grafiks paredz RIS3 apsekojuma iesniegšanu LPISP līdz 01.06.2017.; pārējie 2019., 2021. un 2023. gadā (uz 01.06.).

⁶ Reizi pusgadā gatavojamais “Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016. gada 31. decembrim” un tā pielikumi pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>; Papildus informācija pieejama šim pārskatam pievienotajā 1.pielikuma 1.punktā.

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<p>stingru un regulāru ikmēneša IPIA projektu ieviešanas plānu⁷ izpildes uzraudzību. Dati par neizpildēm tiek iekļauti ikmēneša ziņojumos MK. Saskaņā ar 2017. gada septembra datiem (prognozēm), tiek plānots, ka līdz 2017. gada beigām tiks sasniegti ES fondu snieguma ietvara rādītāji 80 % apmērā no MK atbalstītā investīciju ieviešanas plāna 2017. gadam, kas ir atbilstoši FM stratēģijā plānotajam.</p> <p>MK 2017. gada 12. septembra sēdē izskatīts pusgada informatīvais "Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2017. gada 30. jūnijam", ar kuru tika apstiprināti konkrēti veicamie uzdevumi un stingrāki projektu finanšu un ieviešanas disciplīnas pasākumi investīciju ieviešanas progresa paātrināšanai (prot. Nr. 45 42. §). Piemēram, saskaņā ar šī protokola 8.8. apakšpunktu vadošā iestāde sadarbībā ar sadarbības iestādi un atbildīgajām iestādēm aktualizēs IPIA plānoto projektu iesniegumu iesniegšanas termiņu un maksājuma pieprasījumu plānu par tām IPIA, kurās līdz attiecīgajam brīdim nav iesniegti projektu iesniegumi un līdz 2018. gada 1. martam iesniegs apstiprināšanai MK. Kā arī saskaņā ar protokola 8.11.apakšpunktu ministrijām kā ES</p>

⁷ Maksājumu un projektu iesniegšanas plāna izpildes IPIA projektos ir pieejamas ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		2) Uzraudzības sanāksmes ar atbildīgajām iestādēm un sadarbības iestādi par progresu, rīcības plāna/uzdevumu noteikšanai (ja nepieciešams);		<p>fondu atbildīgajām iestādēm izstrādāt un līdz 2017. gada 1. novembrim iesniegt MK informatīvos ziņojumus, iekļaujot tajos situācijas novērtējumu par ES fondu investīciju ieviešanas negatīvām novirzēm un priekšlikumus finansējuma pārdalēm vai citu rīcību, tai skaitā attiecībā uz individuālu projektu, ja nepieciešams, lai novērstu riskus darbības programmā noteikto mērķu izpildē.</p> <p>Vadošā iestāde turpina regulāri (ik mēnesi) ar ziņojumiem informēt valdību un Saeimu par aktuālo ES fondu ieviešanas progresu, sniedzot novērtējumu par riskiem un priekšlikumus rīcībai ar mērķi Latvijā pilnvērtīgi izmantot ES atbalsta finansējuma sniegtās investīciju iespējas⁸.</p> <p>2) vismaz reizi ceturksnī, notiek vadošās iestādes sanāksmes ar sadarbības iestādi un ministrijām kā atbildīgajām iestādēm par attiecīgo ministriju pārziņā esošo SAM ieviešanas progresu, iespējamo izaicinājumu, investīciju plānu, u.c. jautājumu risināšanu, t.sk. finanšu instrumentu uzraudzības sanāksmes.</p>

⁸ Ziņojumi ir pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-par-es-fondu-istenosanu-1>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		3) Ja nepieciešams, ES fondu vadošā iestāde nodrošina Partnerības līguma Eiropas Savienības investīciju fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodam un Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” grozījumu sagatavošanu un iesniegšanu EK un darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” papildinājuma aktualizāciju 2014. – 2020. gada plānošanas periodā.		3) MK 2017. gada 16. augusta sēdē apstiprināti FM virzītie precizētie DP grozījumi ⁹ Nr.2, kas paredz izglītības, prasmju un mūžizglītības prioritārā virziena snieguma ietvara mērķu samazinājumu un citus tehniskos grozījumus, precizējot ar MK 2017. gada 29. marta rīkojumā Nr.160 apstiprinātos grozījumus. Septembrī ir sācies darbības programmas grozījumu Nr.3 izstrādes process.
5.	Normatīvo aktu pārskatīšana un projektu iepirkumu organizēšanā un īstenošanā, t.sk. nepietiekamā kvalitātē sagatavota iepirkuma dokumentācija	1) Iepirkumu uzraudzības birojam (turpmāk – IUB) reizi ceturksnī organizēt pirmspārbaužu metodikas sanāksmes, pieaicinot sadarbības iestādi, vadošo iestādi un atbildīgās iestādes, kā arī programmas apsaimniekotājus un aģentūras, lai apspriestu attiecīgajā ceturksnī konstatētās problēmas iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā, kā arī izvērtētu nepieciešamību aktualizēt metodiku.	2017. gada 31. decembris	<p align="center">Statuss: Procesā</p> <p align="center">Ieviesto pasākumu īstenošanā paveiktais:</p> <p>Par ES fondu plānošanas perioda iepirkumu jomas riska īpašnieku ir noteikts IUB, kas ir atbildīgs par jaunu iepirkumu jomas risku identificēšanu, atsevišķu kontroļu īstenošanu, papildus nepieciešamo pasākumu apzināšanu un ieviešanu paredzētajā termiņā.</p> <p>Pārskata periodā būtiskākie īstenotie pasākumi riska mazināšanai:</p> <p>1) 2017. gada 30. augustā tika rīkota sanāksme ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām par iepirkumu pirmspārbaužu metodiku un citiem ar iepirkumiem saistītiem jautājumiem iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā (protokols pieejams</p>

⁹ Ministru kabineta 2017. gada 16. augusta rīkojums Nr.433 “Grozījumi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014. – 2020. gada plānošanas perioda darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība”

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		<p>2) Līdz 2017. gada 31. martam aktualizēt pirmspārbažu veikšanas metodiku atbilstoši Publisko iepirkumu likumam, kas pārņem ES direktīvas publisko iepirkumu jomā.</p> <p>3) Tiek veiktas projektu iepirkuma plānos iekļauto iepirkumu dokumentācijas un iepirkumu procedūras norises pirmspārbaudes (turpmāk – iepirkumu pirmspārbaudes).</p>		<p>tīmekļa vietnē: http://www.esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1).</p> <p>2) Izpildīts. 2017. gada 7. aprīlī tika aktualizēta atbilstoši jaunajam Publisko iepirkumu likuma regulējumam (27. septembrī atkārtoti aktualizēta) un nosūtīta visām iesaistītajām institūcijām Metodika par iepirkumu pirmspārbažu veikšanu sadarbības iestādei Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014. - 2020. gada plānošanas periodā (metodika pieejama tīmekļa vietnē: https://www.iub.gov.lv/lv/node/98).</p> <p>3) Iepirkumu pirmspārbaudes. Kopumā pirmspārbaudes tiek veiktas atbilstoši un ievērojot IUB pirmspārbažu metodikā norādītos principus, galvenokārt pārbažu ietvaros izsakot rekomendējoša rakstura ieteikumus, lai vēl vairāk uzlabotu pirmspārbažu kvalitāti. Izteikto ieteikumu ieviešanu uzrauga ES fondu vadošā iestāde.</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		4) Rīkot seminārus – vienu ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām un otru finansējuma saņēmējiem – par aktualitātēm publisko iepirkumu jomā un biežāk konstatētajām neatbilstībām ES fondu projektu iepirkumos.		4) 2017. gada novembrī plānots rīkot divus seminārus – ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām un finansējuma saņēmējiem – par jaunā Publisko iepirkumu likuma piemērošanas problēmjaudājumiem un iepirkumu īstenošanas prakses piemēriem. Presentējamo tēmu par biežāk konstatētajām neatbilstībām ¹⁰ ir plānots iekļaut piecos CFLA rīkotajos semināros šā gada novembrī un decembrī.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Zandbergs, 67095532
Edgars.Zandbergs@fm.gov.lv

¹⁰ [IUB biežāk konstatētos trūkumus apkopo](https://www.iub.gov.lv/lv/node/98), kā arī, vienotas izpratnes veidošanai, sniedz dažādus skaidrojumus un informāciju, ko publicē savā tīmekļa vietnē <https://www.iub.gov.lv/lv/node/98>